

Uvodnik

Kao dio strategije jačanja i vidljivosti IDIZ-a, a i kao poticanje trenda jačanja vidljivosti mladih znanstvenika/ca, uredništvo časopisa je početkom 2021. godine raspisalo natječaj za najbolji studentski rad u 2021. godini, na temu problematike urbanih i ruralnih prostora, nazvan *Nepoznati obzori poznatih prostora*.

Cilj ovog natječaja za najbolji studentski rad bio je afirmirati nove teme i nove autore – ovoga puta mlade znanstvenike, koji su na početku svojih karijera. U definiranju kriterija natječaja, uredništvo je bilo otvoreno za različite perspektive bavljenja prostorom i okolišem, podjednako uvažavajući kvalitativna i kvantitativna istraživanja te studije slučaja, osvrte na najbolje prakse i slično. Stoga smo poslali poziv studentima i studenticama domaćih i stranih sveučilišta, na svim razinama diplomskih i poslijediplomskih studija sociologije, antropologije, politologije, geografije, arhitekture i srodnih znanosti da prijave svoje tekstove o različitim aspektima suvremene prostorne, a time šire društvene, kulturne, ekonomske, obrazovne, demografske i političke problematike.

Natječaj je objavljen 19. siječnja 2021. godine, a jedini formalni kriterij je da prvi autor/ica rada nema obranjen doktorat u 2021. godini. Pristiglo je ukupno pet radova koji su zadovoljili kriterije za objavljivanje, naime prošli dvostruku-slijepu recenziju (*double-blindreview*). Radovi su objavljeni u časopisu u drugom broju Sociologije i prostora 2021. godine.

Dva pristigla rada su objedinila dvije važne teme u društvenim znanostima – probleme mladih ljudi koji su odlučili živjeti u ruralnim prostorima, dok ostali radovi donose urbanu problematiku: analizu novog „nemjesta“ –trgovačkog Arena Centra u Laništu u Zagrebu, analizu svakodnevnog života stanovništva unutar gentrificirane stare jezgre Dubrovnika, subjektivne doživljaje Karlovčana vezanih za staru Kuglanu kao „mjesto“ i restorana brze hrane McDonald's kao nemjesta. Originalnošću tema i korektnim znanstvenim doprinosom radovi mladih znanstvenika uklopili su se u kontekst ostalih objavljenih radova u tom broju.

Povjerenstvo sastavljeno od članova uredništva nije imalo lak posao. Na kraju je ipak odluka morala pasti. Polazeći od već postojećih recenzija, članovi povjerenstva su najboljim studentskim radom ovoga natječaja proglasili tekst Martine Čoko i Ivane Brstilo Lovrić s Hrvatskog katoličkog sveučilišta u Zagrebu – **Subjektivno iskustvo mjesta i nemjesta na primjeru istraživanja Kuglane i Mc Donald'sa u Karlovcu**, iz iskustvene perspektive sudionika dviju fokus grupa provedenih 2020. godine. Radi se o konceptualno i metodologijski korektnom radu, vještoj upotrebi relevantne literature, s izraženom sviješću o metodološkim ograničenjima rada, ali i sviješću o otvorenosti teme za daljnja teorijska promišljanja i metodologijske dizajne.

Nagrađeni rad daje empirijske uvide u prostorne kategorije mjesta i nemjesta, sukladno kategorijama Relpha i Augea, čiji je koncept predstavljao teorijski okvir rada. Istraživanjem se utvrdilo da je Kuglana u Domu HV Zrinski u Karlovcu korespondentna ideji mjesta, dok McDonald's odražava karakteristike nemjesta. Sudionici su opisali Kuglanu kao *svoje* mjesto od osobnoga i zajedničkoga značenja, s kojim su se emotivno povezali na razini uspomena, aktivnosti i uloga. Kuglana je kao kafić „Uzdravlje“, dom gdje se osjećaju pripadno, sigurno i opušteno, odnosno kao insajderi, a restoran brze hrane – McDonald's je pak opisan kroz odsutnost dubljih značenja i uspomena te minimalne socijalne odnose, potvrđujući nemjesto kao neosobnu kategoriju u kojoj sudionici funkcioniraju kao autsajderi. Kritički iskazi sudionika istraživanja nadišli su idealnotipske kontekstualizacije istraživanih primjera ne(mjesta) te su ukazali na trend virtualizacije na primjeru Mc Donald'sove fleksibilne implementacije novih tehnologija, konkretno internetskih platformi za dostavu hrane za vrijeme pandemije bolesti COVID 19. Rad je aktualizirao slabije istraženu temu u sociologiji i društvenim znanostima, ukazavši na potrebu njenih daljnjih istraživačkih produbljivanja, s pregledom i adekvatnom primjenom suvremenih teorijskih pristupa.

Čestitamo pobjednicima!

U ovom broju predstavljamo 11 radova različite tematike.

Ankica Marinović
Lana Peternel